

**NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW
WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI
ZAKŁADY PRZETWARZANIA ZUŻYTEGO
SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO
I ELEKTRONICZNEGO
- podjęte działania, osiągnięte efekty,
planowane dalsze kroki**

Adam Ludwikowski

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

w Warszawie

Narada WIOŚ grudzień 2009

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW i PRZETWARZANIE ZSEE

ŹRÓDŁA INFORMACJI O PODMIOTACH PROWADZĄCYCH NIELEGALNĄ DZIAŁALNOŚĆ

Konkurencja:

- legalne stacje demontażu pojazdów,
- inne podmioty, prowadzące nielegalny demontaż;

Osoby fizyczne;

Organy samorządowe;

Policja;

Stowarzyszenie Forum Recyklingu Samochodów;

Organizacje odzysku.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

PODJĘTE DZIAŁANIA w okresie 2008 – 30.11.2009:

- 67 kontroli w 61 podmiotach podejrzanych o prowadzenie nielegalnego demontażu pojazdów (w tym, na wniosek MWIOŚ, 24 kontrole odbyły się z udziałem Policji);
- 43 potwierdzone przypadki nielegalnego demontażu,
- 35 grzywien w drodze mandatu karnego,
- 27 wystąpień do organów samorządowych,
- 15 wystąpień do prokuratury,
- 6 wniosków do sądu grodzkiego,
- 6 decyzji MWIOŚ o wstrzymaniu działalności,
- 43 zarządzenia pokontrolne.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

- **MWIOŚ skierował 27 wystąpień do wójta, burmistrza lub prezydenta** miasta o nałożenie, w drodze decyzji, obowiązku usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania ;
  - organy samorządowe wydały 17 decyzji;
  - organy samorządowe przeprowadziły 10 kontroli pozostałych podmiotów i w 4 przypadkach odmówiły wydania decyzji;
  - w każdym z tych 4 przypadków skierowano wystąpienie do rady gminy;
  - postępowanie trwało wiele miesięcy i nie zakończyło się wydaniem decyzji. Ponowne kontrole WIOŚ wykazały, że działalność w zakresie demontażu została zlikwidowana.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

- **MWIOŚ skierował 11 wniosków do prokuratury** o popełnieniu przestępstwa (art.183 §4 Kk.) polegającego na nielegalnym sprowadzeniu z zagranicy zużytych lub nienadających się do dalszej eksploatacji pojazdów:
  - 2 sprawy zakończyły się prawomocnym wyrokiem;
  - 3 sprawy są w toku;
  - 6 spraw umorzono (3 - brak decyzji GIOŚ uznającej pojazdy za odpady, 2 - brak dowodów popełnienia przestępstwa, 1- brak u sprawcy świadomości naruszenia prawa).
- MWIOŚ wniósł 3 zażalenia na postanowienia prokuratury, w 2 przypadkach sąd zażalenie uwzględnił i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez prokuraturę.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

- **W 4 przypadkach MWIOŚ skierował wnioski do prokuratury** o uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli (art.225 § 1 Kk.), w sytuacji uzasadnionego podejrzenia o popełnieniu przestępstwa polegającego na nielegalnym przemieszczeniu odpadów. W jednej sprawie prokurator umorzył dochodzenie wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego. Na powyższe postanowienie wniesiono zażalenie, które nie zostało uwzględnione. Pozostałe sprawy dotyczą 2009 r. i nie zostały zakończone.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

- **MWIOŚ skierował 6 wniosków o ukaranie do sądów grodzkich.** W 3 sprawach sąd wydał wyrok orzekający o winie, w 1 sprawie postępowanie jest w toku, w 1 sąd odmówił wszczęcia postępowania, w 1 przypadku umorzył sprawę.
- **MWIOŚ wydał 6 decyzji wstrzymujących działalność** podmiotów polegającą na odzysku odpadów poza instalacjami lub urządzeniami.

Wszystkie podmioty zaprzestały nielegalnego demontażu pojazdów w terminach określonych w decyzjach.

- **MWIOŚ** kierował wystąpienia do innych organów: Marszałek Województwa Mazowieckiego, powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, starosta, Policja, GIOŚ.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

OSIĄGNIĘTE EFEKTY

- **8** podmiotów zlikwidowało działalność w trakcie trwania kontroli;
- **18** podmiotów zlikwidowało działalność w czasie krótszym niż 6 miesięcy od dnia zakończenia kontroli;
- **5** podmiotów zlikwidowało działalność w okresie powyżej 6 miesięcy;
- **6** podmiotów zaprzestało działalności po uprawomocnieniu się decyzji MWIOŚ;
- **3** podmioty nadal porządkują teren, na którym prowadziły nielegalną działalność;
- **3** podmioty nie usunęły odpadów, a ich sprawy toczą się w prokuraturze.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

PLANOWANE DALSZE KROKI

- Prewencyjne kontrole w firmach prowadzących działalność w zakresie handlu używanymi samochodami i skupujących złom (znaczący udział wśród podmiotów prowadzących nielegalny demontaż).
- Pogłębienie współpracy z innymi organami, zaangażowanymi w likwidację nielegalnej działalności, zwłaszcza z Policją i prokuraturą.
- Podejmowanie kontroli z udziałem Policji-gwarancja bezpieczeństwa, pomoc w ustalaniu pochodzenia pojazdów, ograniczanie legalizacji pojazdów, pochodzących z kradzieży.

NIELEGALNY DEMONTAŻ POJAZDÓW

PROPONOWANE DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO LIKWIDACJI SZAREJ STREFY

- Uporządkowanie bazy danych o pojazdach (baza CEPIK różni się od danych GUS i bazy Urzędu Celnego).
- Zmiana ustawy: Zwrot opłaty za wprowadzenie pojazdu, poniesionej w cenie przez pierwszego nabywcę, ostatniemu właścicielowi, po okazaniu zaświadczenia o przekazaniu kompletnego pojazdu z aktualną polisą OC do legalnej stacji demontażu pojazdów.
- Zmiana ustawy: Wprowadzenie zakazu przyjmowania przez stacje demontażu pojazdów niekompletnych jako „furtki dla szarej strefy” do legalnego wyrejestrowania pojazdu, bez ustalenia jego pochodzenia oraz powiadamiania Policji i IOŚ.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

SKALA PROBLEMU NA MAZOWSZU:

- Wprowadzający sprzęt elektryczny i elektroniczny – 1385 (39 %);
- Zbierający zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 1331 (16 %);
- Zakłady przetwarzania – 24 (18 %)
- Prowadzący recykling – 12 (18 %)
- Organizacje odzysku – 6 (75 %)

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

PODJĘTE DZIAŁANIA w okresie 2008 – 30.11.2009:

- 41 kontroli zakładów przetwarzania,
- 0 zakładów, prowadzących działalność nielegalnie,
- 12 grzywien w drodze mandatu karnego,
- 14 pouczeń w trybie art. 41 Kodeksu wykroczeń,
- 10 wystąpień do Marszałka Województwa Mazowieckiego,
- 1 wystąpienie do starosty,
- 27 zarządzeń pokontrolnych.
- 34 wszczęte postępowania, 21 wydanych decyzji w sprawie kar dla wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

PODJĘTE DZIAŁANIA w okresie 2008 – 30.11.2009:

- WIOŚ w Warszawie w roku 2008 i I-III kw. 2009 r. nie prowadził kontroli w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego **bez wymaganego zezwolenia** ze względu na brak informacji o takiej działalności.
- Skontrolowano w 2008r. wszystkie **21 zakładów** przetwarzania zużytego sprzętu, do 30 listopada 2009r. skontrolowano **20 zakładów** prowadzących działalność na terenie województwa mazowieckiego.
- Z inicjatywy MWIOŚ w listopadzie 2009r. odbyły się dwa spotkania z organizacjami odzysku,
- W listopadzie 2009r. MWIOŚ wystąpił do wszystkich gmin województwa mazowieckiego z prośbą o informację na temat sposobu realizacji obowiązku informowania mieszkańców o punktach zbierania zużytego sprzętu.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

OSIĄGNIĘTE EFEKTY - przykład

- W maju 2008 r. Inspektorat skontrolował „SE” - zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego gdzie, jak stwierdzono, zostały wytworzone odpady niebezpieczne: luminofor oraz freony; niezgodnie z zakresem posiadanego zezwolenia na wytwarzanie odpadów;
- wydano zarządzenie pokontrolne, w którym zobowiązano podmiot do uregulowania stanu formalno-prawnego w odniesieniu do wytwarzania rodzajów odpadów ujawnionych w wyniku kontroli, kopię przekazano do wiadomości Marszałkowi Województwa Mazowieckiego;
- w październiku 2008r. zakład poinformował o wykonaniu zarządzenia i uzyskaniu decyzji zmieniającej posiadane zezwolenie.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

OSIĄGNIĘTE EFEKTY - przykład

- W zakładzie przetwarzania „WR”, w wyniku kontroli stwierdzono usuwanie czynnika chłodniczego przez osobę, która nie posiadała świadectwa kwalifikacji.
- Wydane zostało zarządzenie pokontrolne.
- Zakład poinformował, że zaprzestał prowadzenia odsysania czynnika chłodniczego, zaś wszystkie przyjmowane odpady, mogące zawierać SZWO, w momencie przyjęcia są już pozbawione tego czynnika.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

PARTNERSTWO ADMINISTRACYJNO-PRZEMYSŁOWE

- WIOŚ w Warszawie włączył się w program partnerstwa administracyjno-przemysłowego, inicjując w listopadzie i grudniu 2009r. dwa spotkania z organizacjami odzysku WEEE.
- Podjęte ustalenia:
  - szczególną uwagę w trakcie kontroli należy zwrócić na zbieranie, przetwarzanie i recykling lodówek, monitorów, telewizorów i świetlówek oraz ocenę możliwości technicznych zakładu przetwarzania w stosunku do zezwolenia;
  - kontrola powinna dać odpowiedź na pytania: - ile odpadów przyjęto do przetworzenia? – ile rzeczywiście przetworzono? - komu przekazano wytworzone odpady?
  - inspektor WIOŚ weźmie udział w audycie zakładu przetwarzania, prowadzonym przez eksperta z Europy Zachodniej.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM

- Zapytanie rozesłano do **317** gmin;
- Odpowiedzi przysłało **237** gmin (75 %),
w tym:
  - gminy, które umieściły informację o zbierających zużyty sprzęt na stronie internetowej **201** (85% odpowiadających; 63% wszystkich gmin Mazowsza),
ponadto:
    - brak informacji na stronie **45** (*źródło gmina+ WIOŚ*),
    - deklarowana inna forma informowania mieszkańców **19** (*źródło gmina+ WIOŚ*) .

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

PLANOWANE DALSZE KROKI

- W I kw. 2010 r. w WIOŚ opracowana zostanie lista kontrolna dla punktów skupu złomu, uwzględniająca ustawę o odpadach, ustawę o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz ustawę o demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- W II kwartale 2010r. przeprowadzone zostaną rozpoznawcze kontrole na terenie wybranych punktów skupu złomu, po 3 na każdą jednostkę terenową WIOŚ.
- Dalsze kontrole w II półroczu 2010 r. będą podjęte w zależności od ustaleń kontroli pilotażowych.
- W kontrolach „trudnych” powinno uczestniczyć 2 inspektorów ze względu na konieczność kierowania spraw, związanych z nielegalnym przetwarzaniem zużytego sprzętu, do sądów grodzkich.
- WIOŚ Warszawa zorganizuje szkolenie z udziałem eksperta z zakresu prawa, prokuratorów oraz inspektorów kontrolujących zakłady.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

PROPONOWANE DALSZE KROKI

- Kontrole WIOŚ z udziałem GIOŚ w zakładach przetwarzania, podejrzanych o działalność niezgodną z prawem,
- Szkolenie inspektorów WIOŚ Warszawa przez eksperta zewnętrznego ze zwróceniem uwagi na możliwości przetwórcze kontrolowanych zakładów, w tym obowiązek posiadania pozwolenia zintegrowanego,
- Z ustaleń Kolegium Wojewody Mazowieckiego: jednym z najpilniejszych zadań jest zorganizowanie w każdej gminie obwoźnych lub stacjonarnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych.

PRZETWARZANIE ZUŻYTEGO SPRZĘTU

PROPONOWANE DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO LIKWIDACJI SZAREJ STREFY

- Opracowanie przez GIOŚ wytycznych szczegółowych do kontroli zakładów przetwarzania.

Zmiana ustawy:

- Przed wydaniem decyzji **organ ochrony środowiska** może dokonać kontrolnego sprawdzenia faktów, podanych we wniosku o udzielenie zezwolenia, w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorca spełnia warunki techniczne i organizacyjne wykonywania działalności, objętej zezwoleniem.
- Wprowadzenie dokumentów KPO, DPO, DPR, ZPO, ZPR jako druków ścisłego zachowania.
- Wprowadzenie odpowiedzialności karnej za fałszowanie dokumentów, w tym wielokrotne kopiowanie zaświadczeń o zużytym sprzęcie, potwierdzanie nieprawdy w KPO, DPO, DPR, ZPO, ZPR, fałszowanie sprawozdań, przekazywanych do GIOŚ.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ